

SOS 4011 Teorifordypning i sosiologi

1. Organisasjoner: handlingsbetingelser, ledelse og strategi

Seminaret utdyper sammenhengene mellom sosiale handlinger og sosiale mønstre i makro, som var et viktig tema i kurset i sosiologisk teori (SOS 4001).

I moderne samfunn er organisasjoner det viktigste bindeleddet mellom individer og store sosiale enheter som storsamfunn og stat. Organisasjoner skaper og disponerer store ressurser, og former dagliglivet for alle. Vi møter dem som medlemmer, brukere, ansatte eller kunder. Organisasjoner påvirkes av et mangfold av handlinger på den ene siden og av sosiale institusjoner på den andre. Noen viktige typer av organisasjoner som dekkes i seminaret er byråkratier, bedrifter og bevegelser. Mange organisasjoner blir tatt for gitt som stabile deler av samfunnet, andre kanalisierer opposisjonelle impulser og er kilder til endring. Derfor vil demokrati og medvirkning være et sentralt tema.

Det forutsettes at studentene tar aktiv del ved å legge frem stoff til diskusjon.

Hva lærer du?

Kunnskap

- Tilegne seg teorier om sentrale trekk ved moderne organisasjoner
- Forstå hvordan organisasjoner dannes gjennom intern arbeidsdeling, lederskap og maktforhold, samtidig som de formes av sine omgivelser.
- Forstå hvordan organisasjoner opptrer som aktører, samtidig som de er resultat av mange enkelthandlinger.

Ferdigheter

- Kunne analysere særtrekk ved ulike typer av organisasjoner: Bedrifter, byråkratier, bevegelser og frivillige organisasjoner.
- Kunne beskrive ulike former for styringssystemer og maktforhold
- Kunne vurdere virkninger som organisasjoner har på omgivelsene.

Generell kompetanse

- Utvikle selvstendig og kritisk tenkning
- Kunne vurdere legitime og illegitime former for maktutøvelse
- Forstå sammenhenger og ulikheter mellom demokrati i samfunnet og i organisasjoner

4011 – Teorifordypning i sosiologi

Seminar 1: Organisasjoner: handlingsbetingelser, ledelse og strategi

Kursleder: Fredrik Engelstad

Generell bok

Ahrne, Göran (1994) *Social organizations. Interactions inside, outside, and between organizations*, kap 1-5 (113 sider)

Artikler/kapitler merket med * inngår i kompendium

1. Hva er organisasjonssosiologi?

Ahrne, kap 1-3.

@ Scott, W. Richard (2004), "Reflections on a Half-Century of Organizational Sociology". *Annual Review of Sociology*, 30:1-21. (21 sider) [Tilgjengelig online](#)

NY: @ Daft, Richard og Karl Weick (1984), "Toward a Model of Organizations as Interpretation Systems". *Academy of Management Review*, 9:284-295. (12 sider) [Tilgjengelig online](#)

2. Grunnelementer i organisasjonsteori

Ahrne, kap 5

* Williamson, Oliver (1975), "Peer Groups and Simple Hierarchies." I *Markets and Hierarchies*. New York: The Free Press, s. 41-56. (16 sider)

* March, James og Johan P. Olsen, red. (1976), "People, Problems, Solutions and the Ambiguity of Relevance." I *Ambiguity and Choice in Organizations*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 24-37. (14 sider)

@ Petersen, Trond (1993), "Recent developments in the economics of organization: principal-agent relationships." *Acta Sociologica*, 36:277-293. (17 sider) [Tilgjengelig online](#)

NY: Mintzberg, Henry (1991): "The Structuring of Organizations". I Henry Mintzberg & James B. Quinn (red.): *The Strategy Process*. Englewood Cliffs: Prentice Hall (20 sider).

3. Bedrifter som arbeidsorganisasjoner

NY: * Engelstad, Fredrik m.fl. (2003), "Medbestemmelse og autonomi" I Fredrik Engelstad, Jørgen Svalund, Inger Marie Hagen, Aagoth Storvik, *Makt og demokrati I arbeidslivet*. Oslo: Gyldendal Akademisk, s. 32-52. (20 sider)

NY: * Kanter, Rosabeth (1977), "Contributions to Theory: Structural Determinants of Behavior in Organizations". I *Men and Women of the Corporation*. New York: Basic Books, s. 245-264. (20 sider).

NY:* Kalleberg, Ragnvald (1983), "Arbeidsmiljøreform som deltakerdemokratisering". I Trond Bergh, red., *Deltakerdemokratiet*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 150-180 (31 sider).

NY: * Engelstad, Fredrik (2012) "Limits to state intervention into the private sector economy". *Comparative Social Research*, 29:235-265. (30 sider).

4. Byråkratier og offentlig sektor

* March, James og Johan P. Olsen (1989) "Rules and the Institutionalization of Action" og "Interpretation and the Institutionalization of Meaning." I *Rediscovering Institutions. The Organizational Basis of Politics*. New York: The Free Press, s. 21- 52. (32 sider)

* Lipsky, Michael (1980), *Street Level Bureaucracy*. New York: Russel Sage, kap. 1 og 2, s. 3-25. (23 sider)

NY: * Weber, Max (1971), «Byråkrati. I *Makt og byråkrati*. Oslo: Gyldendal, s. 105-136. (32 sider)

NY: * Du Gay, Paul (2000), «Separate and Distinct Personae: Bureaucrats and Politicians». I *In Praise of Bureaucracy*, London: Sage, s. 114-135. (22 sider)

5. Frivillige organisasjoner

* Anheier, Helmut (2005), "Theoretical Approaches". I *Non-profit Organizations. Theory, Management, Policy*. London: Routledge, s. 113-138. (25 sider)

NY: @ Schmitter, Philippe C. (1983), "Democratic Theory and Neocorporatist Practice", *Social Research*, 50: 885-928 (44 sider). [Tilgjengelig online](#)

6. Sosiale bevegelser

@ Seippel, Ørnulf (2003), "Sosiale bevegelser: Innføring, oversikt, utfordringer". *Sosiologisk tidsskrift*, 11:181-202. (22 sider) [Tilgjengelig online](#)

* Tarrow, Sidney (1988), "Framing Contention" I *Power in movement*, Cambridge: Cambridge University Press, s. 106-122. (17 sider)

* Smith, Jackie (2005), "Globalization and Transnational Social Movement Organizations". I G. Davis, Doug McAdam, Richard Scott, Mayer Zald, red., *Social Movements and Organization Theory*. Cambridge: Cambridge University Press, s. 226-248. (23 sider)

NY: McAdam, Doug og Richard Scott (2005), "Organizations and Movements". I G. Davis, Doug McAdam, Richard Scott, Mayer Zald, red., *Social Movements and Organization Theory*. Cambridge: Cambridge University Press, s. 4-41. (38 sider)

7. Ledelse

* Kanter, Rosabeth Moss (1977), "Managers". I *Men and Women of the Corporation*. New York: Basic Books, s. 47-68. (22 sider)

* Sørhaug, Tian (1996), «Det personliges sosiologi: organisering, makt og magi». I *Om ledelse*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 45-69. (25 sider)

* Alvesson, Mats og Yvonne Due Billing (2009) "Women in management". I *Understanding Gender and Organization*, s. 143-163. (20 sider)

8. Organisasjoner i kontekst: politikk og marked

Ahrne, kap 4.

* Davis, Gerald F. (2005), "Firms and environments". I Smelser, N.J. og R. Swedberg, red., *The Handbook of Economic Sociology*. 2nd ed. Princeton, NJ: Princeton University Press, s. 478-502. (25 sider)

* Dobbin, Frank (1994), "Why the Economy Reflects the Polity: Early Rail Policy in Britain, France, and the United States". I Mark Granovetter og Richard Swedberg, red., *The Sociology of Economic Life*. Boulder: Westview, s. 401-424. (24 sider)

* Fligstein, Neil (2001), *The Architecture of Markets*. Princeton NJ: Princeton University Press. Kapittel 2 og 3, s. 27-66. (40 sider)

9. Organisasjoner og institusjoner

@ DiMaggio, Paul og Walter Powell (1983), "The Iron Cage Revisited: Institutional Isomorphism and Collective Rationality in Organizations". *American Sociological Review*, 48:147-160. (14 sider) [Tilgjengelig online](#)

@ Meyer, John W. og Brian Rowan, "Institutionalized Organizations: Formal Structure as Myth and Ceremony." *American Journal of Sociology*, 83:340-363. (24 sider) [Tilgjengelig online](#)

* Hall, P. & Soskice, D. (2001), "An Introduction to Varieties of Capitalism." I P. Hall & D. Soskice, (red.), *Varieties of Capitalism*. s. 1-68. (68 sider).

NY: * Thelen, Kathleen (2011), "Beyond Comparative Statics: Historical Institutional Approaches to Stability and Change in the Political Economy of Labor". I Glenn Morgan, John Campbell, Colin Crouch and Ove Kaj Pedersen, red., *The Oxford Handbook of Comparative Institutional Analysis*. Oxford: Oxford University Press, s. 41-62 (22 sider).

10. Organisasjonseliter og sosial struktur

NY: * Higley, John og Michael Burton, "Elites and Regimes". I *Elite Foundations of liberal Democracy*. Lanham: Rowman and Littlefield, s. 1-32. (32 sider)

@ Engelstad, Fredrik (2010), "Democratic Elitism – Conflict and Consensus". I H. Best og J. Higley, red., *Democratic Elitism: New Theoretical and Comparative Perspectives*. S. 61-78. (17 sider) [Tilgjengelig online](#)

* Gulbrandsen, Trygve og Ursula Hoffmann-Lange (2007), "Consensus or Polarization? Business and Labor Elites in Germany and Norway". *Comparative Social Research*, 23:103-135. (32 sider).

Til sammen 937 sider

GÅR UT

* Christensen, T. M. Egeberg, H.O. Larsen, P. Lægreid, P.G. Roness (2007), "Forvaltningspolitikk og New Public Management". I *Forvaltning og politikk*. Kapittel 6. Oslo: Universitetsforlaget. (22 sider)

@ Gulbrandsen, Trygve og Guro Ødegård (2011), *Frivillige organisasjoner i en ny tid. Utfordringer og endringsprosesser*, kap. 2-4. Oslo: Institutt for samfunnsforskning, rapport 2011:1. (45 sider) [Tilgjengelig online](#)

* Messel, Jan (2010), "Hvordan gjøre forskjell på folk?" I Idar Helle, Knut Kjeldstadli og Jardar Sørvoll, red., *Historier om motstand. Kollektive bevegelser i det 20. århundret*. Oslo: Abstrakt, s. 245-266 (22 sider).

* Mintzberg, Henry (1980), "Some Distinguishing Characteristics of Managerial Work". Kap. 3 i *The nature of managerial work*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall, s. 28-53 (25 sider).

* Sejersted, Francis (2001), "Capitalism and Democracy: A Comparison between Norway and Sweden". I Haldor Byrkjeflot, Sissel Myklebust, Christine Myrvang og Francis Sejersted, red. *The Democratic Challenge to Capitalism*. Bergen: Fagbokforlaget, s. 87-119. (32 sider)

* Swedberg, Richard (2005), "Markets in Society". I Smelser, N.J. og R. Swedberg, red., *The Handbook of Economic Sociology*. 2nd ed. Princeton, NJ: Princeton University Press, s. 233-253. (21 sider)

@ Gulbrandsen, Trygve og Fredrik Engelstad (2005), "Elite consensus on the Norwegian welfare state model." *West European Politics*. 28:899-919. (20 sider) [Tilgjengelig online](#)

Alfabetisk pensumliste

* Alvesson, Mats og Yvonne Due Billing (2009), "Women in management". I *Understanding Gender and Organization*, s. 143-163. (20 sider)

* Anheier, Helmut (2005), "Theoretical Approaches". I *Non-profit Organizations. Theory, Management, Policy*. London: Routledge, s. 113-138. (25 sider)

NY: @ Daft, Richard og Karl Weick (1984), "Toward a Model of Organizations as Interpretation Systems". *Academy of Management Review*, 9:284-295. (12 sider)

* Davis, Gerald F. (2005), "Firms and environments". I Smelser, N.J. og R. Swedberg, red., *The Handbook of Economic Sociology*. 2nd ed. Princeton, NJ: Princeton University Press, s. 478-502. (25 sider)

@ DiMaggio, Paul og Walter Powell (1983), "The Iron Cage Revisited: Institutional Isomorphism and Collective Rationality in Organizations". *American Sociological Review*, 48:147-160. (14 sider) [Tilgjengelig online](#)

* Dobbin, Frank (1994), "Why the Economy Reflects the Polity: Early Rail Policy in Britain, France, and the United States". I Mark Granovetter og Richard Swedberg, red., *The Sociology of Economic Life*. Boulder: Westview, s. 401-424. (24 sider)

NY: * Du Gay, Paul (2000), «Separate and Distinct Personae: Bureaucrats and Politicians». I *In Praise of Bureaucracy*, London: Sage, s. 114-135. (22 sider) .

NY: * Engelstad, Fredrik (2012) "Limits to state intervention into the private sector economy". *Comparative Social Research*, 29:235-265 (30 sider).

@ Engelstad, Fredrik (2010), "Democratic Elitism – Conflict and Consensus". I H. Best og J. Higley, red., *Democratic Elitism: New Theoretical and Comparative Perspectives*. S. 61-78 (17 sider) [Tilgjengelig online](#)

NY: * Engelstad, Fredrik m.fl. (2003), "Medbestemmelse og autonomi" I Fredrik Engelstad, Jørgen Svalund, Inger Marie Hagen, Aagot Storvik, *Makt og demokrati I arbeidslivet*. Oslo: Gyldendal Akademisk, s. 32-52 (20 sider)

* Fligstein, Neil (2001), *The Architecture of Markets*. Princeton NJ: Princeton University Press. Kapittel 2 og 3, s. 27-66. (40 sider)

* Gulbrandsen, Trygve og Ursula Hoffmann-Lange (2007), "Consensus or Polarization? Business and Labor Elites in Germany and Norway". *Comparative Social Research*, 23:103-135 (32 sider).

* Hall, P. & Soskice, D. (2001), "An Introduction to Varieties of Capitalism." I P. Hall & D. Soskice, (red.), *Varieties of Capitalism*. s. 1-68. (68 sider).

NY: * Higley, John og Michael Burton, "Elites and Regimes". I *Elite Foundations of liberal Democracy*. Lanham: Rowman and Littlefield, s. 1-32. (32 sider)

NY: * Kalleberg, Ragnvald (1983), "Arbeidsmiljøreform som deltakerdemokratisering". I Trond Bergh, red., *Deltakerdemokratiet*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 150-180. (31 sider).

* Kanter, Rosabeth Moss (1977), "Managers". I *Men and Women of the Corporation*. New York: Basic Books, s. 47-68. (22 sider)

NY: * Kanter, Rosabeth (1977), "Contributions to Theory: Structural Determinants of Behavior in Organizations". I *Men and Women of the Corporation*. New York: Basic Books, s. 245-264. (20 sider).

* Lipsky, Michael (1980), *Street Level Bureaucracy*. New York: Russel Sage, kap. 1 og 2, s. 3-25. (23 sider)

* March, James og Johan P. Olsen (1989) "Rules and the Institutionalization of Action" og "Interpretation and the Institutionalization of Meaning." Kap. 2 og 3 i *Rediscovering Institutions. The Organizational Basis of Politics*. New York: The Free Press, s. 21- 52. (32 sider)

* March, James og Johan P. Olsen, red. (1976), "People, Problems, Solutions and the Ambiguity of Relevance." Kap. 2 i *Ambiguity and Choice in Organizations*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 24-37. (14 sider)

@ Meyer, John W. og Brian Rowan, "Institutionalized Organizations: Formal Structure as Myth and Ceremony." *American Journal of Sociology*, 83:340-363. (24 sider) [Tilgjengelig online](#)

NY: McAdam, Doug og Richard Scott (2005), "Organizations and Movements". I G. Davis, Doug McAdam, Richard Scott, Mayer Zald, red., *Social Movements and Organization Theory*. Cambridge: Cambridge University Press, s. 4-41. (38 sider)

NY: * Mintzberg, Henry (1991): "The Structuring of Organizations". I Henry Mintzberg & James B. Quinn (red.): *The Strategy Process*. Englewood Cliffs: Prentice Hall (20 sider).

@ Petersen, Trond (1993), "Recent developments in the economics of organization: principal-agent relationships." *Acta Sociologica*, 36:277-293. (17 sider) [Tilgjengelig online](#)

NY: @ Schmitter, Philippe C. (1983), "Democratic Theory and Neocorporatist Practice", *Social Research*, 50: 885-928 (44 sider). [Tilgjengelig online](#)

@ Scott, W. Richard (2004), "Reflections on a Half-Century of Organizational Sociology". *Annual Review of Sociology*, 30:1-21. (21 sider) [Tilgjengelig online](#)

@ Seippel, Ørnulf (2003), "Sosiale bevegelser: Innføring, oversikt, utfordringer". *Sosiologisk tidsskrift* 11:181-202. (22 sider) [Tilgjengelig online](#)

* Smith, Jackie (2005), "Globalization and Transnational Social Movement Organizations". I G. Davis, Doug McAdam, Richard Scott, Mayer Zald, red., *Social Movements and Organization Theory*. Cambridge: Cambridge University Press, s. 226-248. (23 sider)

* Sørhaug, Tian (1996), «Det personliges sosiologi: organisering, makt og magi». I *Om ledelse*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 45-69. (25 sider)

* Tarrow, Sidney (1988) "Framing Contention" I *Power in movement*, Cambridge: Cambridge University Press, s. 106-122 (17 sider)

NY: * Thelen, Kathleen (2011), "Beyond Comparative Statics: Historical Institutional Approaches to Stability and Change in the Political Economy of Labor". I Glenn Morgan, John Campbell, Colin Crouch and Ove Kaj Pedersen, red., *The Oxford Handbook of Comparative Institutional Analysis*. Oxford: Oxford University Press, s. 41-62. (22 sider).

NY: * Weber, Max (1971), «Byråkrati». I *Makt og byråkrati*. Oslo: Gyldendal, s. 105-136. (32 sider)

* Williamson, Oliver (1975), "Peer Groups and Simple Hierarchies." I *Markets and Hierarchies*. New York: The Free Press, s. 41-56. (16 sider)